

۲۰۸۱۴۲۲

هنر بهتر شکست خوردن

درسرمایه‌گذاری

www.ketab.ir

نویسندگان:

الیاس مبرهن

سید سهیل فاضلی

امیر مزیکی

نشر چالش

سرشناسه	میرهن، الیاس، ۱۳۷۱ -
عنوان و نام پدیدآور	هنر بهتر شکست خوردن در سرمایه‌گذاری / نویسندگان الیاس میرهن، سید سهیل فاضلی، امیر مزیکی.
مشخصات نشر	تهران: چالش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۲۲۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۰۱۷-۴۹-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۱۹.
موضوع	بازار سرمایه - ایران Capital market- Iran
موضوع	شکست در کسب و کار - ایران Business failures- Iran
موضوع	شکست (روانشناسی) - ایران Failure (Psychology)- Iran
شناسه افزوده	فاضلی، سیدسهیل، ۱۳۷۱ -
شناسه افزوده	مزیکی، امیر، ۱۳۷۰ -
رده‌بندی کنگره	HG۴۵۲۳
رده‌بندی دیویی	۳۳۲/۰۴۱۵



هنر بهتر شکست خوردن در سرمایه‌گذاری

نویسندگان: الیاس میرهن - سید سهیل فاضلی - امیر مزیکی

اجرای طرح جلد: سید سجاد فاضلی

امور فنی و صفحه‌آرایی: نشر چالش

چاپ و صحافی: فرشویه

چاپ اول: ۱۳۹۸ چاپ دوم: تابستان ۱۴۰۱

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۱۷-۴۹-۷

نشر چالش: تهران، خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ وحید نظری، شماره ۱۰۰، واحد ۱ تلفن: ۶۶۴۱۴۶۱۰

فروشگاه چالش: تهران، خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ وحید نظری، شماره ۱۰۲ تلفن: ۶۶۴۱۷۴۱۵

قیمت: ۱۵۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است. هرگونه تکثیر و تولید مجدد آن
کلاً و جزاً بصورت چاپی، کپی، انتشار الکترونیک این اثر بدون اجازه کتبی ناشر
ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

فهرست

پیشگفتار.....	۷
سخنی در باب «بهتر شکست خوردن»	۱۱
مقدمه.....	۱۵
بخش اول: برای رسیدن به یک زبان مشترک.....	۱۹
فصل اول: سرمایه‌گذاری، سفته‌بازی یا قمار؟.....	۲۱
سرمایه‌گذاری و چند چیز دیگر.....	۲۲
ریسک، خطر و فرصت بالقوه.....	۲۳
پس‌انداز، آغاز مدیریت اقتصادی پول.....	۲۴
سفته‌بازی.....	۲۶
قمار.....	۲۷
دادوستد اوراق بهادار یا معامله‌گری.....	۲۷
فصل دوم: شکست در سرمایه‌گذاری، مفهومی آشنا ولی مبهم.....	۲۹
فصل سوم: وقتی بازاری را نمی‌شناسید، در آن سرمایه‌گذاری نکنید.....	۳۵
بازارهای مالی، نیمه‌ای از یک سیستم اقتصادی.....	۳۶
بورس از کجا پیدا شد؟.....	۳۸
تولد بورس اوراق بهادار در ایران.....	۴۱
ساختار بورس اوراق بهادار تهران چه شکل و شمایلی دارد؟.....	۴۸
در ساختار بازارهای مالی ایران جایگاه بازار سرمایه کجاست؟.....	۵۶
بازار سرمایه، بازار جذاب و شفاف بعد از انقلاب.....	۶۰
می‌خواهم وارد بورس شوم، باید چه کاری بکنم؟.....	۶۵
بخش دوم: چگونه علل شکست را درک می‌کنیم؟.....	۶۷
فصل چهارم : چرا شکست می‌خوریم و چرا موفق می‌شویم؟.....	۶۹
از اسناد و ادراک چه باید بدانیم؟.....	۷۰

۷۴.....	اسناد چیست؟
۷۷.....	فصل پنجم: آیا از بازار شکست خوردم؟ یا از خودم شکست خوردم؟
۸۰.....	آیا بیشتر سرمایه‌گذارها در این وضعیت شکست خورده‌اند یا فقط من شکست خورده‌ام؟
۸۴.....	شکستم به خاطر کم‌کاری‌ام بود یا استعداد کمی که در این کار دارم؟
۸۶.....	مدل اسنادی انگیزش برنارد وینر.....
۸۸.....	نظریه مفهومی - عامیانه توجیه رفتار.....
۹۲.....	توضیح مدل برتراند مال.....
۹۳.....	دلایل.....
۹۵.....	تاریخچه علی توضیح دلیل.....
۹۶.....	عوامل توانمند ساز.....
۹۷.....	دلایل مرتبط به باور و خواسته.....
۹۹.....	فصل ششم: سوگیری‌ها در اسناد چه بالایی سر ما می‌آورند؟
۹۹.....	واقع‌نگری خام.....
۱۰۰.....	ریشه‌های برداشت: انگیزه‌های اساسی رضایتمندی از خود و نیاز به دقتی بودن
۱۰۳.....	اسنادهای خود خدمتگر.....
۱۰۴.....	باور به فرضیه دنیای عادل.....
۱۰۵.....	نقطه کور سوگیری.....
۱۰۵.....	سوگیری به نفع توضیحات علی.....
۱۰۷.....	سوگیری به سمت اسنادهای درونی؛ خطای بنیادی اسناد.....
۱۰۸.....	سوگیری عمل‌کننده مشاهده‌کننده.....
۱۰۹.....	سوگیری بر ضد اطلاعات هم‌رای یا بی‌توجهی به اطلاعات آماری پایه.....
۱۱۰.....	سوگیری هم‌رایی کاذب.....
۱۱۳.....	بخش سوم: خبرگان بازار سرمایه در رابطه با علل شکست چگونه می‌اندیشند؟

۱۱۵.....	فصل هفتم: چگونه در بازار سرمایه شکست می‌خوریم؟
۱۱۶.....	نگاشت شناختی.....
۱۱۷.....	پیشینه نگاشت شناختی.....
۱۱۷.....	ادوارد چیس تولمن.....
۱۲۰.....	جورج کلی.....
۱۲۳.....	هارولد کلی.....
۱۲۵.....	عناصر نقشه شناختی.....
۱۲۶.....	فرآیند نگاشت شناختی علی.....
۱۲۷.....	عوامل شکست در نقشه شناختی علی توافق اکثریت خبرگان.....
۱۲۷.....	مغز ما و تصمیم‌هایش.....
۱۳۴.....	تصمیم‌گیری غیر اثربخش.....
۱۳۹.....	اجرای ناکارای تصمیم اثربخش.....
۱۴۱.....	خودآگاهی نداشتن فرد.....
۱۵۳.....	عدم توانایی کنترل احساسات و هیجانات.....
۱۵۵.....	عدم مدیریت احساس ترس.....
۱۶۰.....	عدم مدیریت احساس طمع.....
۱۶۲.....	عدم مدیریت اعتماد به نفس.....
۱۶۵.....	عدم توانایی در صبر کافی.....
۱۷۱.....	عدم قاطعیت.....
۱۷۲.....	عدم واقع‌بینی.....
۱۷۵.....	عدم توانایی تطبیق با تغییرات ناگهانی بازار.....
۱۷۶.....	عدم واکنش درست و به‌موقع به تغییرات.....
۱۷۸.....	اعتماد به مشاوره نادرست و غیر کارشناسی.....
۱۷۸.....	عدم شناخت فرد از برنامه ریسک و بازده خود.....

پیشگفتار

هر روز که من و شما از خواب بیدار شده و سیستم خود را برای شروع معامله در بازارهای مالی روشن می‌کنیم، انسان‌های بسیاری تصمیم می‌گیرند تا اولین معامله زندگی خود را در این بازارها تجربه کنند و عده فراوانی نیز بنا دارند آخرین معامله خود را در اولین دقایق معاملاتی انجام داده و بازار را برای همیشه ترک کنند. بازارهای مالی سراسر شور و هیجان است. جایی مملو از تصمیمات سخت، ترس‌های بی‌موقع، طمع‌های فراوان، پیش‌بینی‌های درست و نادرست، سودهای کلان و ضررهای ویران‌کننده.

به‌عنوان شخصی که در رشته مالی تحصیل کرده، با تحلیل‌گری و معامله‌گری آشنایی دارد و از قضا به کار خود نیز علاقه دارد، همیشه این پرسش برایم مطرح بود که چه اتفاقی برای افرادی که بازار را ترک می‌کنند می‌افتد که حاضرند چنین بازار جذابی را ترک کنند؟ آیا شکست‌خورده و ناموفق هستند؟ چرا بسیاری از تحلیلگران خوب معامله‌گران خوبی نیستند؟ اصلاً چه کسی در بازار موفق محسوب می‌شود و چه کسی ناموفق؟ آیا شکست خوردن همان ضرر کردن است؟ علت عدم موفقیت افراد در معامله‌گری چیست؟ و

این پرسش‌ها در ذهنم دست‌مایه پژوهشی شد که اکنون شناخت و بررسی عوامل شکست در بازار سرمایه ایران را در برمی‌گیرد. این پژوهش به کمک دو تن از متخصصان پژوهش عملیاتی^۱ یعنی سید سهیل فاضلی و امیر

^۱ Operational Research

مزیکي به روش نگاشت شناختي^۱ انجام شد. اين دو همکار گرانمايه و گرانقدرم در کنار کمک به انجام اين پژوهش از ابتدا تا انتهاي روش نگاشت شناختي را نيز به من آموختند. ماحصل همکاري ما کتاب پيش رو است که در آن سعي بر شرح و بسط مفهوم و علل شکست در بازار سرمايه ايران شده است. همان طور که پيش تر عرض کردم اين پژوهش با استفاده از روش نگاشت شناختي انجام شده است. جمع آوري داده نيز از طريق مصاحبه آزاد و نيمه هدايت شده از خبرگان بازار سرمايه ايران که واجد شرايط براي پژوهش بودند، صورت پذيرفته است.

پس از به نتيجه رسيدن پژوهش خود، يک جمله از ساموئل بکت^۲ بسيار ذهن من را به خود مشغول کرده بود؛ زيرا پيوند وثيقي با نتايج بررسي هاي من در رابطه با شکست داشت. آن جمله اين بود: "سعي کردی. شکست خوردی. اشکالي ندارد. دوباره سعي کن. دوباره شکست بخور. بهتر شکست بخور". از ياد آوري اين جمله معروف ساموئل بکت بود که عنوان کتاب حاضر به ذهنم رسيد و چون هيچ هنري را براي موفقيت بهتر از هنر بهتر شکست خوردن نيافتم، عنوان اين کتاب با مشورت همکارانم "هنر بهتر شکست خوردن" نام گرفت.

اين کتاب از جنبه هاي گوناگون بسيار با اهميت است. ابتدا اينکه در ادبيات مالي جهان به مفهوم شکست به خوبي پرداخته نشده است و بيشتر در کتب روانشناسي معامله گري مورد بحث قرار گرفته است. با اين همه تعريف

¹ Cognitive Mapping

² Samuel Beckett

درست و مشخصی از "شکست در سرمایه‌گذاری یا معامله‌گری" وجود ندارد. از سوی دیگر کمتر کتابی در زمینه مالی تألیف شده که برآمده از اطلاعات بازار سرمایه ایران و فضای سرمایه‌گذاری ایران باشد. در واقع علم مالی علمی است که باید از دل بازار به دست آید و پیاده کردن نظریه‌های مالی و سرمایه‌گذاری که با محیط و فرهنگ سرمایه‌گذاری یک بازار بالغ (مانند امریکا) به دست آمده لزوماً نمی‌تواند برای بازار سرمایه ایران مفید باشد. شاید ریشه بسیاری از نارسایی‌های بازار سرمایه ایران نیز همین امر باشد. بنابراین اگر می‌خواهید بدانید که شکست چیست و عوامل شکست در بازار سرمایه ایران را بشناسید، شما را به خواندن این کتاب دعوت می‌کنم.

دغدغه من و همکارانم فرهنگ‌سازی در زمینه بازار سرمایه بوده و هست. زیرا باور داریم توسعه و قدرت یک کشور در گرو تولید ثروت است و برای تولید ثروت نیز راهی بهتر از ترویج فرهنگ سرمایه‌گذاری صحیح که حامی تولید و ایجاد مزیت رقابتی است سراغ نداریم. البته این سرمایه‌گذاری صرفاً مادی نیست. چون سرمایه‌گذاری را مانند زندگی کردن می‌دانیم، سرمایه‌گذاری در جنبه معنوی نیز می‌تواند برای جامعه خلق ثروت معنوی (مانند اعتماد و اتحاد جمعی) را به همراه داشته باشد. به همین سبب سعی کردیم کتابی تألیف کنیم که تمامی علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری بتوانند آن را مطالعه کنند. این کتاب برای افراد علاقه‌مند و تازه‌وارد به بازار سرمایه، افراد با تجربه اما غیرحرفه‌ای، افراد حرفه‌ای، دانشجویان، مدیران صندوق و یا مدیران ارشد، علاقه‌مندان به مباحث روانشناسی و ... مفید خواهد بود. از

سوی دیگر برای سیاست‌گذاران بازار سرمایه نیز می‌تواند نکات قابل تأملی در بر داشته باشد.

این کتاب از یک پژوهش علمی استخراج شده اما به‌منظور جذابیت آن سعی کردیم مطالب را به‌گونه‌ای بیان کنیم که خواننده عزیزمان با مطالب خشک علمی روبرو نشود و در طول مطالعه کتاب بتواند به تجربیات خود حتی در همان روز حساس شده و به بررسی آن بپردازد. شاید گاهی اوقات لازم باشد مدتی کتاب را مطالعه نکند و به کنکاش درونی بپردازد و پس از مدتی دوباره به مطالعه آن بازگردد.

در انتها از آقایان دکتر محمد مهدی بحر العلوم، حمید اعرابی، کامیار فراهانی‌فرد، دکتر کوروش شمس، سعید درخشانی، نوید خاندوزی، رحیم سعادت‌زاده، دکتر محمدحسین حقیقی، هاشم ذوالفقاری، رحمان بابازاده، محمدباقر خادمی، دکتر علی رئیس‌زاده و تمامی عزیزانی که در گردآوری این پژوهش ما را یاری کردند کمال سپاس و قدردانی را داریم.

از دوستان همراه نشر چالش، به ویژه مدیریت محترم سرکار خانم سیاح‌فر نیز کمال سپاس و قدردانی را داریم. زیرا در هموار کردن مسیر چاپ این کتاب بسیار ما را یاری نمودند و کمک‌های بی‌دریغشان همواره همراه ما بود.

با احترام

الیاس میرهن